

Nr 522.

Av herrar **Andersson** i Dunker och **Johansson** i Bro, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 21, med förslag till lag om allmänna vägar m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 21 till årets riksdag föreslås i åtskilliga punkter en ganska grundlig omgestaltning av vårt lands vägväsende under det att förslaget i vissa avseenden icke rubbar på nu rådande förhållanden.

Om man opartiskt vill granska det nuvarande vägväsendet, dess förtjänster och brister och dess förmåga att anpassa sig efter de väldiga krav, den moderna bilismen ställer på vägarna, måste man säkerligen erkänna, att det i stort sett har lyckats för den nuvarande organisationen att väl fylla sin svåra uppgift. Visst ha klagomål förekommit, det är sant, men ha dessa visat sig befogade, har rättelse i allmänhet mycket snabbt åstadkommits.

Det kan då ifrågasättas om en så omfattande och ingripande reform som här föreslagits är ur saklig d. v. s. ur vägtrafikens synpunkt påkallad. Man kan fråga sig: bli vägstämmorna, sammansatta efter de grunder propositionen föreslår, och de av dessa valda vägstyrelserna mera och bättre skickade att handhava de stora ekonomiska företag det här gäller än de nuvarande vägstämmorna och vägstyrelserna? Och kan man förvänta att de nya vägstämmorna och vägstyrelserna med större skicklighet, sparsamhet och försiktighet skola handhava de väldiga summor i skattemedel det här rör sig om än de nuvarande vägstämmorna och vägstyrelserna ha gjort? Man har ingen garanti för att så blir fallet.

Vad är det då som främst kan anföras mot den nuvarande organisationen och som motiv för omgestaltning?

Ur saklig synpunkt torde den enda verkligt betydande anmärkningen mot den nuvarande organisationen vara den, att det finnes ett antal vägdistrikt, som äro för små för att på ett ekonomiskt sätt kunna tillgodogöra sig de tekniska hjälpmedel för vägunderhållet som nu stå till buds. Men för denna saks skull är ett antagande av propositionens stora reformförslag icke nödvändigt. Det bör kunna ordnas ganska enkelt genom att t. ex. lägga i Kungl. Maj:ts hand att sammanslå vägdistrikt som understiga viss storlek.

De stora anmärkningarna i övrigt mot det nuvarande vägväsendet äro icke av saklig natur, d. v. s. icke ur vägtrafikens synpunkt av betydelse utan ligga på ett annat plan. Det är dels de föråldrade grunderna för rösträtten vid vägstämmorna och vid val av vägombud, dels ock de ännu rådande orättvisa grunderna för vägbeskattningen.

Vad rösträtten beträffar föreslås i propositionen, att valet av vägombud

skall ske enligt den allmänna och lika kommunala rösträtten. Skulle detta förslag vinna riksdagens bifall, äro anmärkningarna mot den föräldrade röstskalan ur världen.

I fråga om vägbeskattningen föreslås däremot i propositionen ingen ändring. Där skall fortfarande råda en annan ordning än i fråga om annan beskattning. De förändringar, som under senare år härvidlag vidtagits, kunna endast betraktas som steg på vägen mot rättvisa i beskattningen, men någon definitiv lösning av skattefrågan har därmed icke skett. Det måste därför anses vara en betydande brist i den kungl. propositionen, att förslag till ett slutgiltigt och rättvist ordnande av skattefrågan icke föreligger. Att härvidlag tillämpa andra grunder än som gälla vid den kommunala beskattningen eller ännu hellre för den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten saknar numera varje berättigande.

Genom ett antagande av propositionen utan ett samtidigt ordnande av skattefrågan riskerar man, att denna mycket viktiga frågas slutliga avgörande uppskjutes till en obestämd kanske långt avlägsen framtid.

Då såsom förut framhållits några större sakliga olägenheter, fränsett de för små vägdistrikten, icke föreligga för ett bibehållande ännu en tid av den nuvarande vägorganisationen, och då en fullständig och definitiv vägreform även bör omfatta ett slutgiltigt ordnande av vägbeskattningen, föreslå vi,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 21, samt

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville till 1935 års riksdag framlägga nytt förslag till lag om allmänna vägar m. m. jämväl innefattande förslag om ett slutgiltigt ordnande av vägbeskattningen efter mera rättvisa grunder än de nu gällande.

Stockholm den 2 februari 1934.

Harald Andersson
i Dunker.

A. J. Johansson
i Bro.